

EUROPESE
REKENKAMER

NL

Rede

Luxemburg, 26 oktober 2016

Rede door Klaus-Heiner Lehne, president van de Europese Rekenkamer (ERK)

Presentatie van het Jaarverslag 2015 van de ERK
Europees Parlement, plenaire zitting

Straatsburg, 26 oktober 2016

Alleen de uitgesproken versie geldt.

ECA Press

Mark Rogerson – Woordvoerder T: (+352) 4398 47063
Damijan Fišer – Persvoorlichter T: (+352) 4398 45410
12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxemburg
E: press@eca.europa.eu @EUAuditorsECA eca.europa.eu

M: (+352) 691 55 30 63
M: (+352) 621 55 22 24

Voorzitter Schulz,

Geachte leden van het Parlement,

Geachte vicevoorzitter Georgieva van de Commissie,

Het is voor mij een grote eer om u dit jaar, al in de eerste maand van mijn eerste jaar als president van de Europese Rekenkamer, het Jaarverslag 2015 van de Rekenkamer te presenteren.

De gebeurtenissen sinds het einde van 2015 hebben de Europese Unie op haar grondvesten doen schudden en als gevolg daarvan is voor ons een periode van introspectie aangebroken. Iedereen stelt zich de vraag waarom zo veel burgers hun vertrouwen in het Europese project verliezen. Ik geloof dat een deel van het antwoord op deze vraag is dat onze burgers tot op zekere hoogte hun vertrouwen in ons, de Europese instellingen, hebben verloren. De EU staat de komende maanden en jaren voor de grote uitdaging om dat vertrouwen terug te winnen. En ik ben van mening dat de Europese Rekenkamer in dit proces een belangrijke rol zal spelen.

Dat er hervormingen nodig zijn, is duidelijk. En ongeacht de vorm die deze hervormingen krijgen, moeten zij een solide financiële basis hebben. Of de EU nu 28 leden heeft of 27, goed financieel bestuur blijft van even groot belang. Volgens de Rekenkamer zijn vier elementen bijzonder belangrijk.

Ten eerste moet de EU haar boekhouding goed op orde houden. De burger zal ons geen enkel vertrouwen kunnen schenken als hij niet gelooft dat wij zijn geld op de juiste wijze beheren en goed bijhouden hoe wij dat doen.

De EU-rekeningen voor 2015 geven een getrouw beeld. De geldbedragen die dit jaar en de komende jaren moeten worden betaald, zijn echter nog steeds zeer hoog. En de Commissie heeft geen kasstroomraming opgesteld die de komende zeven tot tien jaar bestrijkt. Een dergelijke raming zou bijdragen tot een herstel van het vertrouwen. De Commissie heeft een stap in de goede richting gezet door een betalingsprognose voor de middellange termijn op te stellen.

Ten tweede moet de EU ervoor zorgen dat haar financiële regels correct worden toegepast.

De in- en uitgaande geldstromen van de huidige EU-begroting worden op de juiste wijze geregistreerd, maar bij de besteding van het geld worden nog steeds te veel fouten gemaakt, vooral in de lidstaten. Het geschatte foutenpercentage voor de betalingen in 2015 bedraagt 3,8 %. Dit is bijna gelijk aan dat van de afgelopen jaren, maar blijft aanzienlijk boven onze materialiteitsdrempel van 2 %.

Hoewel de Commissie maatregelen heeft getroffen om haar risicobeoordeling en de impact van corrigerende maatregelen te verbeteren, is er nog ruimte voor verbetering. Voor de Europese belastingbetaler zou het veel beter zijn als de Commissie en de lidstaten meer geld direct goed zouden besteden, waardoor zij zich de tijd, moeite en kosten kunnen besparen die nodig zijn om het geld terug te vorderen nadat er fouten zijn geconstateerd.

Het aantal fouten kan ook worden verminderd door de opzet van uitgavenprogramma's te verbeteren. Mensen kunnen een systeem dat zij niet begrijpen, niet vertrouwen.

Mijn voorganger sprak over de noodzaak van een "geheel nieuwe aanpak". Het is nog te vroeg om te zeggen of en wanneer deze zal worden verwezenlijkt. Maar de tussentijdse evaluatie van de huidige uitgavenplannen hebben wij al wel gezien.

Wij zijn ingenomen met de aandacht voor resultaten, waartoe de Europese Commissie opnieuw heeft opgeroepen. Maar wij missen nog de dimensie van kosteneffectiviteit, en daarmee ben ik bij het derde element van goed financieel bestuur aangekomen.

Onze burgers willen en verwachten dat de EU de kosteneffectiviteit waarborgt. Zij moeten het gevoel hebben dat ze meer waar voor hun geld krijgen dan hun eigen overheid alleen had kunnen bewerkstelligen.

Maar waren de EU-projecten in 2015 kosteneffectief? Waren de doelstellingen ervan van meet af aan realistisch? Waren de betrokken kosten redelijk? Was het programma of project goedkoper of duurder dan wanneer het op een ander overheidsniveau zou zijn beheerd?

Op deze vragen is geen eenvoudig antwoord te geven totdat de juiste verslagleggingsregelingen worden ingevoerd. In plaats van het halen van uitgavenstreefcijfers en het voorkómen van inbreuken op de regels zijn er echte prikkels nodig om kosteneffectiviteit te bereiken.

Want zelfs als al het geld wordt verantwoord en alle regels zijn nageleefd, is dat nog geen garantie dat de door de EU gefinancierde projecten kosteneffectief zullen zijn.

Als mensen niet kunnen zien of het systeem voor hen werkt, kunnen wij niet van hen verwachten dat zij het vertrouwen.

Zij moeten resultaten zien en een duidelijk beeld hebben van de middelen die zijn besteed om die te verwezenlijken. Dat verband, de waarde die wordt gecreëerd door het geld uit te geven, moet veel duidelijker worden gelegd.

Vertrouwen vereist ook transparantie en zekerheid, en deze aspecten vertegenwoordigen het vierde element van goed financieel bestuur.

Het toenemende gebruik van financieringsinstrumenten die niet rechtstreeks uit de EU-begroting worden gefinancierd en niet door ons worden gecontroleerd, vormt een groter risico voor de transparantie, de verantwoordingsplicht en de coördinatie van EU-beleid en -operaties.

Wat de zekerheid betreft, bieden wij met onze controles niet alleen onafhankelijke zekerheid, maar doen we ook aanbevelingen ter verbetering van het financieel bestuur van de EU. De Commissie aanvaardt in een groot aantal gevallen onze aanbevelingen en voert deze uit.

Maar hoewel men redelijk op de hoogte is van onze aanbevelingen aan de lidstaten, varieert het niveau van de formele follow-up enorm. Als gevolg daarvan zien wij op nationaal niveau slechts bescheiden tekenen van veranderingen in beleid en in de praktijk.

Samenvattend kan worden gesteld dat het financieel bestuur van de EU moet worden verbeterd. Om voor de EU een financieel systeem op te kunnen zetten waarmee wij het vertrouwen van onze burgers kunnen terugwinnen, moet de EU de juiste hervormingen doorvoeren, en wel snel.